

دفترچه شماره ۴
صبح چهارشنبه ۱۴۰۰/۱/۲۷

دفترچه پاسخنامه آزمون اختصاصی
گروه‌های آزمایشی علوم انسانی

آزمون آنلاین آلاء (سه آ)
ویژه دانش‌آموزان پایه دوازدهم

ردیف	مواد امتحانی	سرگروه	طراحان
۱	ریاضی	سامان اسپهرم	سامان اسپهرم - امیرحسین ترابی - مسعود مؤدب
۲	اقتصاد	منوچهر ستینه	سهیلا سادات رضوی ثانی - منوچهر ستینه
۳	زبان و ادبیات فارسی	میثم حسین خانی	میثم حسین خانی
۴	زبان عربی	پدرام علیمرادی	پدرام علیمرادی
۵	تاریخ	منوچهر ستینه	حسن رعنائی - منوچهر ستینه
۶	جغرافیا	منوچهر ستینه	حسن رعنائی - منوچهر ستینه
۷	علوم اجتماعی	منوچهر ستینه	آیلار جودی - منوچهر ستینه
۸	فلسفه و منطق	منوچهر ستینه	سهیلا سادات رضوی ثانی - منوچهر ستینه
۹	روان‌شناسی	منوچهر ستینه	آیلار جودی - منوچهر ستینه

ویاستاران: یاسین امین یاور - امیرمحمد رفعتی - دیبا کدخواهی - آذین ناظمی - جواد نظری

ریاضی

۱-۱۰۱ ۴ ۳ ۲ ۱

عبارت گویا به ازای ریشه‌های تمام مخرج‌ها تعریف نشده است.

$$x^2 - 1 = 0 \Rightarrow x^2 = 1 \Rightarrow x = \pm 1$$

$$x^2 + x = 0 \Rightarrow x(x+1) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x = 0 \\ x+1 = 0 \Rightarrow x = -1 \end{cases}$$

$$x^2 + 7x + 6 = 0 \Rightarrow (x+6)(x+1) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x+6 = 0 \Rightarrow x = -6 \\ x+1 = 0 \Rightarrow x = -1 \end{cases}$$

ریشه‌های متمایز عبارتند از -۱ و ۱ و ۰ و -۶

۱-۱۰۲ ۴ ۳ ۲ ۱

$$A = \frac{x^2 + 3x + 2}{x^2 + 2x} \div \frac{x^2 - x - 2}{2x^2 - 4x}$$

$$= \frac{(x+1)(x+2)}{x(x+2)} \div \frac{(x-2)(x+1)}{2x(x-2)}$$

$$= \frac{\cancel{x+1}}{x} \times \frac{2\cancel{x}}{\cancel{x+1}} = 2$$

۱-۱۰۳ ۴ ۳ ۲ ۱

$$\frac{4x^2 - 4x + 1}{2x^2 - x} \div \left(x + 2 - \frac{x^2 + 1}{x} \right)$$

$$= \frac{(2x-1)^2}{x(2x-1)} \div \frac{\overbrace{x^2+2x}^{x^2+2x} - x^2 - 1}{x}$$

$$= \frac{(2x-1)^2}{x(2x-1)} \times \frac{x}{(2x-1)} = 1$$

۱-۱۰۴ ۴ ۳ ۲ ۱

ماکزیمم تابع درجه دوم با شرط $a < 0$ عبارتست از:

$$y_{Max} = \frac{4ac - b^2}{4a} = \frac{4(-1)(a-1) - 4^2}{4(-1)} = -5$$

$$\Rightarrow -4(a-1) - 16 = 20$$

$$-4(a-1) = 36 \Rightarrow a-1 = -9 \Rightarrow a = -8$$

۱-۱۰۵ ۴ ۳ ۲ ۱

فرم استاندارد تابع خطی به صورت $f(x) = ax + b$ است

یعنی بیش‌ترین توان x باید یک باشد پس سعی می‌کنیم x^2 را

از بین ببریم برای این کار ضریب x^2 را برابر صفر قرار می‌دهیم.

$$a - 3 = 0 \Rightarrow a = 3$$

۱-۱۰۶ ۴ ۳ ۲ ۱

$$f(\sqrt{2} + 1)$$

$$= (\sqrt{2} + 1)^2 + 2|\sqrt{2} + 1 - 2| + [\sqrt{2} + 1 - 1] - 4(\sqrt{2} + 1)$$

$$2 + 2\sqrt{2} + 1 + 2(\sqrt{2} - 1) + 1 - 4\sqrt{2} - 4$$

$$2 + 2\sqrt{2} + 1 + 2\sqrt{2} - 2 + 1 - 4\sqrt{2} - 4$$

$$= -2$$

۱-۱۰۷ ۴ ۳ ۲ ۱

$$f \text{ تابع همانی} \Rightarrow f(-3) = 3 \Rightarrow f(-3) + g(4) = 1$$

$$g \text{ تابع ثابت} \Rightarrow g(4) = c \Rightarrow -3 + c = 1$$

$$c = 1 + 3$$

$$c = +4$$

$$\Rightarrow g(x) = 4$$

$$f^2(-1) + g^2(-1) + \text{sign}(\pi^2) = (-1)^2 + 4^2 + 1 = 16$$

۱-۱۰۸ ۴ ۳ ۲ ۱

برای پیدا کردن طول نقطه برخورد ۲ تابع کافیست عبارت‌های جلوی y را با هم برابر قرار دهیم تا طول نقطه یا طول نقطه‌های برخورد به دست آید و سپس در یکی از توابع جای‌گذاری کرده تا عرض نقطه برخورد به دست آید.

$$y = x - |x| \Rightarrow x - |x| = x + |x|$$

$$y = x + |x|$$

$$x - x = |x| + |x|$$

$$0 = 2|x|$$

$$|x| = 0 \Rightarrow \boxed{x = 0}$$

در یکی از توابع جای‌گذاری می‌کنیم:

$$y = x - |x| \xrightarrow{x=0} y = 0$$

پس نقطه $(0, 0)$ تنها محل برخورد دو تابع است پس در یک نقطه برخورد دارند.

۱-۱۰۹ ۴ ۳ ۲ ۱

$$\frac{g}{f} = \left\{ \left(5, \frac{0}{6} \right), \left(1, \frac{4}{3} \right), \left(-2, \frac{4}{3} \right) \right\} = \left\{ \left(5, 0 \right), \left(-2, \frac{4}{3} \right) \right\}$$

پس از پیدا کردن مؤلفه‌های اول مشترک و نوشتن آن‌ها، مؤلفه‌های دوم g را تقسیم بر مؤلفه‌های دوم f می‌کنیم که برد

آن‌ها برابر $\left\{ 0, \frac{4}{3} \right\}$ است.

۱۱۰- ۱ ۲ ۳ ۴

نکته‌های حل سؤال:

۱) $p \wedge (\sim p \vee q) \equiv p \wedge q$

۲) $p \wedge (q \wedge r) \equiv (p \wedge q) \wedge r$

۳) $p \wedge \sim p \equiv F$

$$[(p \wedge (\sim q \vee \sim p)) \wedge q] \Rightarrow p$$

مرحله اول:

$$p \wedge (\sim q \vee \sim p) \equiv p \wedge (\sim q \vee \sim p) \equiv \boxed{p \wedge \sim q}$$

مرحله دوم:

$$(p \wedge \sim q) \wedge q \equiv p \wedge (\sim q \wedge q) \equiv p \wedge F \equiv F$$

مرحله سوم:

$$F \Rightarrow P \equiv T$$

۱۱۱- ۱ ۲ ۳ ۴

در این مسائل از کوچک‌ترین پرانتز شروع به محاسبه می‌کنیم:

$$f(-2) = (-2)^2 = 4$$

$$\Rightarrow f^2(\underbrace{f(-2)}_4) = f^2(4) = (4)^2 = 16$$

$$\Rightarrow f(\underbrace{f^2(f(-2))}_9) = f(9) = 17$$

۱۱۲- ۱ ۲ ۳ ۴

نکته:

اگر به همه داده‌های آماری مقداری اضافه یا کم شود به میانگین نیز همان مقدار اضافه یا کم می‌شود.

نکته:

اگر همه داده‌های آماری را در عددی ضرب یا تقسیم کنیم میانگین نیز در همان عدد ضرب یا تقسیم می‌شود پس ابتدا میانگین ۲ برابر می‌شود (یعنی $2\bar{X}$) سپس سه واحد کم می‌کنیم (یعنی $2\bar{X} - 3$).

۱۱۳- ۱ ۲ ۳ ۴

اگر وار یانس تعدادی از داده‌ها برابر صفر باشد پس تک تک داده‌ها با هم برابرند و برابر ۲۵ خواهد بود پس میانگین آن‌ها نیز ۲۵ می‌شود.

۱۱۴- ۱ ۲ ۳ ۴

$$100 \times \frac{\text{تعداد بیکاران}}{\text{جمعیت شاغل}} = \text{شاخص نرخ بیکاری}$$

$$\Rightarrow 15 = \frac{x}{4\%} \times 1\%$$

$$\Rightarrow 5x = 15 \Rightarrow \boxed{x = 3}$$
 تعداد بیکاران

$$\text{جمعیت فعال} = \text{بیکار} + \text{شاغل} \Rightarrow 20 = y + 3 \Rightarrow \boxed{y = 17}$$

۱۱۵- ۱ ۲ ۳ ۴

تورم مسکن

$$100 \times \frac{\text{شاخص مسکن در سال } 90 - \text{شاخص مسکن در سال } 96}{\text{شاخص مسکن در سال } 90}$$

$$30 = \frac{(100 - x)}{x} \times 100 \Rightarrow 100(100 - x) = 30x$$

دو طرف را تقسیم بر ده می‌کنیم

$$10(100 - x) = 3x \Rightarrow 1000 - 10x = 3x \Rightarrow x = \frac{1000}{13}$$

اقتصاد

۱۱۶- ۱ ۲ ۳ ۴

قانون حیات انسانی این است که هر انتخابی مستلزم از دست دادن انتخاب یا انتخاب‌های دیگری است، به عبارت دیگر افراد و جوامع با هر انتخابی بده - بستان می‌کنند؛ همچنین اگر از انسان در رفع نیازها طبیعی خود مراتب نیازها را به خوبی طی نکنند و در یک مرتبه متوقف بمانند به نیازهای کاذب برای خود اقدام می‌کند تا حس کمال جویی خود را سیراب کند.

۱۱۷- ۱ ۲ ۳ ۴

نقطه W بیانگر فاصله مازاد عرضه و کمبود تقاضا و برای محاسبه میزان مازاد عرضه بر تقاضا باید مقدار H از مقدار L کسر شود $\Leftarrow$ $20 = 50 - 30$ میلیارد تن

نقطه K بیانگر فاصله مازاد تقاضا و کمبود عرضه است و برای محاسبه میزان کمبود عرضه بر تقاضا باید نقطه F را از Z کسر کنیم $\Leftarrow$

$$-40 = 60 - 20$$
 میلیارد تن

توضیح این که منفی بودن عدد نشان‌دهنده کمبود (عرضه) است.

نقطه تعادل (برابری عرضه و تقاضا را نمایش می‌دهد) که محل تلاقی نمودار عرضه و تقاضا است که با حرف B نمایش داده شده است؛ قیمت تعادل ۴۰۰ میلیارد تومان و نقطه تعادل ۴۰ میلیارد تن نمایش داده شده است. اگر قیمت Z ۲۰۰ میلیارد تومان از قیمت تعادل ۴۰۰ میلیارد تومان کسر شود فاصله قیمتی نقطه مازاد تقاضا با نقطه تعادل به دست می‌آید. (که ۲۰۰ میلیارد تومان اختلاف را نشان می‌دهد).

توضیح این که منفی بودن این عدد بیانگر این است که ۲۰۰ میلیارد تومان باید به این عدد اضافه شود تا به نقطه (قیمت) تعادلی برسیم.

۱۱۸- ۱ ۲ ۳ ۴

مجموع درصدهای موجود «درآمد ملی»:

$$۶۵ = ۲ + ۳ + ۵ + ۷ + ۱۰ + ۱۵ + ۲۳$$

مجموع جای خالی‌ها $\Rightarrow ۳۵ = ۱۰۰ - ۶۵$ درصد (درآمد ملی)

(رد گزینه ۱ و ۴) به دلیل این که سهم دهک هفتم در گزینه ۱، ۸ درصد آمده که کمتر از دهک ششم است و در گزینه ۴ سهم دهک هفتم ۹ درصد آمده که کمتر از دهک ششم است.

برای محاسبه شاخص میزان نابرابری ۲۰ درصد به ۵۰ درصد مجموع سهم دهک نهم و دهم (۲۰ درصد) پولدار را از مجموع سهم دهک‌های اول، دوم، سوم، چهارم و پنجم (۵۰ درصد) فقیر را کسر می‌کنیم. به صورت زیر:

$$\text{سهم } ۵۰ \text{ درصد فقیر} \leftarrow ۲۲ = ۷ + ۵ + ۵ + ۳ + ۲$$

$$\text{سهم } ۲۰ \text{ درصد ثروتمند} \leftarrow ۴۳ = ۲۳ + ۲۰$$

$$۲۱ \text{ درصد} = ۴۳ \text{ درصد} - ۲۲ \text{ درصد}$$

۱۱۹- ۱ ۲ ۳ ۴

اصل ۴۴ قانون اساسی به محدوده فعالیت بخش‌های اقتصادی (سه بخش دولتی، تعاونی و خصوصی) می‌پردازد.

اصل ۴۵ قانون اساسی منابع مالی حکومت برای ایفای وظایف را مشخص می‌کند.

اصل ۴۸ قانون اساسی بر عدالت منطقه‌ای و استانی تأکید دارد.

اصل ۴۳ قانون اساسی بر اقتصاد مردمی و رد سلطه بیگانگان تأکید دارد.

۱۲۰- ۱ ۲ ۳ ۴

طبق معاملات سلف: بانک محصولات تولیدی آینده بنگاه‌ها را پیش خرید می‌کند.

طبق معاملات جعاله: کارفرما تعهد می‌کند در برابر عمل مشخص کارگزار یا عامل، اجرت معینی به او بپردازد.

مضاربه: قراردادی است که به موجب آن، بانک سرمایه را تأمین می‌کند و طرف دیگر با آن به تجارت می‌پردازد و در نهایت، سود سرمایه بین بانک و طرف دیگر تقسیم می‌شود.

مشارکت مدنی: قراردادی بازرگانی است که به موجب آن دو یا چند شخص حقیقی یا حقوقی از جمله بانک سرمایه نقدی یا جنسی خود را به شکل مشاع و به منظور ایجاد سود در هم می‌آمیزند.

۱۲۱- ۱ ۲ ۳ ۴

قیمت جاری سال دوم - قیمت ثابت سال دوم = افزایش قیمت

(تورم) سال دوم

$$۴۵۰ = ۴۹۵۰ - ۴۵۰۰$$

قیمت جاری سال سوم - قیمت ثابت سال سوم = افزایش قیمت

(تورم) سال سوم

$$۱۵۰۰ = ۵۸۰۰ - ۷۳۰۰$$

قیمت ثابت سال دوم - قیمت ثابت سال پایه = افزایش تولید سال دوم

$$۵۰۰ = ۴۰۰۰ - ۴۵۰۰$$

قیمت ثابت سال سوم - قیمت ثابت سال پایه = افزایش تولید

سال سوم

$$۱۸۰۰ = ۴۰۰۰ - ۵۸۰۰$$

قیمت جاری سال دوم - قیمت ثابت سال پایه = افزایش قیمت

(تورم) سال دوم نسبت به سال پایه

$$۹۵۰ = ۴۰۰۰ - ۴۹۵۰$$

افزایش قیمت (تورم) سال سوم نسبت به سال پایه

قیمت جاری سال سوم - قیمت ثابت سال پایه

$$۳۳۰۰ = ۴۰۰۰ - ۷۳۰۰$$

توضیح این که معمولاً سال شروع به فعالیت هر بنگاه تولیدی را سال پایه در نظر می‌گیرند (مگر آن که در صورت مسئله اشاره شده باشد سال پایه سال دیگری فرض قرار داده شده است).

۱۲۲- ۱ ۲ ۳ ۴

نقش اصلی پول در مبادلات، آسان‌سازی مبادله است. (رد گزینه ۱ و ۳)

بانک تجاری صرفاً نقش آسان‌سازی در مبادلات را دارد. (مثل بانک ملی)

توضیح این که بانک سرمایه‌گذاری واسطه سپرده‌گذاران برای سرمایه‌گذاری و مشارکت در زمینه تولید است. (نه بانک‌های تجاری) (رد گزینه ۱ و ۲)

اطمینانی که مردم به ارزش پول در مبادلات دارند «پشتوانه پول» به شمار می‌رود. (رد گزینه ۱ و ۳)

بورس با تشویق مردم به پس‌انداز و به کارگیری پس‌اندازها در فعالیت‌های مفید اقتصادی در کاهش نرخ تورم مؤثر است. (هدف اصلی سیاست‌های اقتصادی پولی و مالی انقباضی کاهش تورم است). (رد گزینه ۱ و ۲)

نکته:

بورس از طریق جذب و به کار انداختن سرمایه‌های راکد $\leftarrow$ حجم سرمایه‌گذاری در جامعه را افزایش می‌دهد.

۸۰ میلیارد + ۱۰۰ میلیارد + ۲۰۰ میلیارد + ۶۰ میلیارد
ارزش خدمات ارزش پوشاک ارزش ماشین آلات ارزش مواد غذایی

= ۴۴۰ میلیارد
ارزش تولید ناخالص داخلی G.D.P

تومان ۴۲۲ میلیارد = ۱۸ میلیارد - ۴۴۰ میلیارد
تولید خالص داخلی استهلاك G.D.P

تومان ۲۱۱۰۰۰ = $\frac{۴۲۲۰۰۰۰۰۰۰۰}{۲۰۰۰۰۰۰}$ تولید خالص داخلی
تولید سرانه جمعیت

زبان و ادبیات فارسی (اختصاصی)

۱۲۶- ۱ ۲ ۳ ۴

رایج‌ترین انواع شعر فارسی در این دوره، در کنار شعر غنایی «غنایی» مدحی و حماسی بود نه تعلیمی. (فنون ۱)

۱۲۷- ۱ ۲ ۳ ۴

گزینه یک مربوط به قلمرو فکری سبک خراسانی است.

نکته:

در مباحث سبکی حتماً باید به صورت سؤال دقت کنید؛ این شیوه از پرسش بسیار رایج است.

۱۲۸- ۱ ۲ ۳ ۴

عراقی شاعر سده هفتم، فرخی سده پنجم، شاه نعمت‌الله سده هشتم و نهم و ناصر خسرو سده پنجم است. (فنون ۱ درس دهم)

۱۲۹- ۱ ۲ ۳ ۴

تاریخ و صاف و جهانگشا نثر مصنوع و کلیله نثر فنی دارد.

۱۳۰- ۱ ۲ ۳ ۴

کتاب درسی، در توصیف سبک عراقی، از کم‌رنگ شدن مختصات عراقی در این دوره یاد می‌کند. از جمله: کم‌کاربرد شدن حروف اضافه «ابا» و «مر» و «ایدون» و از بین رفتن لغات کهن و ... در گزینه ۱: مر؛

در گزینه ۲: «ابا» و لغت کهن «آهو» در معنی عیب و نقص.

در گزینه ۴: ایدون و همی نشان مختصات سبک خراسانی‌اند.

از آنجا که گزینه ۳ فاقد این ویژگی‌ها است، می‌تواند گزینه پاسخ باشد.

۱۳۱- ۱ ۲ ۳ ۴

برعکس صورت گزینه ۴، اتفاقاً در این دوره نواحی مرکزی ایران همچون اصفهان، رونق روزافزونی در شعر و شاعری می‌یابند. (فنون ۲، درس چهارم)

۱۳۲- ۱ ۲ ۳ ۴

به گفته کتاب، سلمان با مثنوی جمشید و خورشید، جامی با تحفه الاحرار و دیگر مثنوی‌هایش، مقلد نظامی بوده‌اند.

۱۲۳- ۱ ۲ ۳ ۴

گروه کشورها	متوسط نرخ با سودای بزرگسالان (به درصد)	متوسط نرخ مرگ و میر نوزادان (در هر ۱۰۰ تولد)	متوسط امید به زندگی در آغاز تولد (سال)
۴۲ کشور با توسعه انسانی ضعیف	الف ۵۷/۱	۸۹/۴	ج ۶۰/۵
۴۹ کشور با توسعه انسانی زیاد	نزدیک به ۱۰۰	ب ۶	د ۸۰/۵

۱۲۴- ۱ ۲ ۳ ۴

الف) با توجه به رشد جمعیت و افزایش درآمد جامعه در طی زمان کمتر موردی پیش می‌آید که هزینه‌های جاری سیر نزولی داشته باشند.

نکته:

هزینه‌هایی که همیشه وجود دارند و متناسب با سیاست‌های دولت تغییر می‌کنند را هزینه‌های جاری یا عادی می‌نامند.

ب) دو مفهوم مزیت مطلق و مزیت نسبی در هر زندگی جمعی اعم از شهری، منطقه‌ای و جهانی مطرح است و خانواده یا کشور را به تک محصولی شدن سوق می‌دهد.

ج) تحریم‌های اقتصادی دو دسته است:

۱- تحریم تجاری (مانع تراشی در مقابل صادرات و واردات کالا، خدمات و عوامل تولید مثل سرمایه)

۲- تحریم مالی (مانع تراشی در مقابل مبادلات مالی، بانکی و بیمه‌ها)

د) تأکید بر اصلاح الگوی مصرف داشت. (جهاد اقتصادی شعار سال ۱۳۹۰ از سوی مقام معظم رهبری تعیین شد.)

۱۲۵- ۱ ۲ ۳ ۴

$۳۰۰۰۰ = ۳۰ \times ۱۰۰۰$ تن مواد غذایی

$۶۰۰۰۰۰۰ = ۳۰۰۰۰ \times ۲۰۰۰۰۰$ ارزش مواد غذایی

$۲۰۰۰۰۰۰۰ = ۵۰۰۰ \times ۴۰۰۰۰۰۰$ ارزش ماشین آلات

$۱۰۰۰۰۰۰۰ = ۲۰۰۰۰۰ \times ۵۰۰۰$ ارزش پوشاک

$۸۰۰۰۰۰۰۰ = ۲۰۰۰۰۰۰۰ \times \frac{۲}{۵}$ ارزش خدمات

$۱۸۰۰۰۰۰۰۰ = ۶۰۰۰۰۰۰۰ \times \frac{۳}{۱۰}$ ارزش استهلاك

وزن گزینه ۴: مفتعلن فاعلاتن مفتعلن فع

نکته:

در مبحث همسانی و ناهمسانی، اگر پایه‌های آوایی نخستین و دومین یکسان بود، پایه آوایی (رکن) آخر مهم نیست. نمونه‌ای از این در گزینه ۴ دیده می‌شود.

۱۳۹- ۱ ۲ ۳ ۴

وزن گزینه ۲: مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن .

این وزن همسان است اما دولختی نیست اصطلاحاً آن را همسان تک‌پایه‌ای می‌نامیم.

وزن گزینه ۱: مفتعلن مفاعلهن مفتعلن مفاعلهن.

وزن گزینه ۳: مفتعلن فاعلهن مفتعلن فاعلهن.

وزن گزینه ۴: مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن.

۱۴۰- ۱ ۲ ۳ ۴

سجع بین پیشمار و بی حساب از نوع متوازن و در دیگر گزینه‌ها (خطا - روا)، (خویش - پیش)، (نشسته - نبسته) از نوع متوازی است.

۱۴۱- ۱ ۲ ۳ ۴

اشتقاق: معشوق و عاشق. کنایه: سرگرانی و گردن‌کشی. تشخیص: گردن‌کشی مینا (ظرف باده)

گزینه ۲ و ۳ و ۴ تشخیص ندارند.

۱۴۲- ۱ ۲ ۳ ۴

در بیت الف: شاعر به شکل پنهانی لب معشوق را به لعل و دهان وی را به قند تشبیه کرده (تشبیه) و در بیت ه: رنگ و بوی معشوق را به ترتیب از گل و گلاب برتر دانسته.

بیت ب: ۳ تشبیه دارد: مرغ دل، دام زلف، مانند تذرو. بیت ج: تشبیه ندارد. بیت د: یک تشبیه دارد و آنهم سایه عنایت است.

نکته:

برتری معشوق بر پدیده‌های طبیعی که در ادبیات غنایی رایج است در اصل ترجیح مشبه بر مشبه‌به است که نوعی تشبیه پنهان به شمار می‌آید.

۱۴۳- ۱ ۲ ۳ ۴

جناس در بیت ب: پرده در مصراع نخست = پارچه آویختنی. پرده زدن در مصراع دوم = آهنگ و نغمه.

مجاز در الف: دم = لحظه.

استعاره در بیت د = رشک بردن سمن و لاله (صفت انسانی حسادت کردن به گل نسبت داده شده است)

۱۴۴- ۱ ۲ ۳ ۴

جناس افزایشی: چشم و چشمه،

استعاره مکنیه: چشم فلک.

کتاب از مثنوی‌های خواجه‌نام نبرده است. (فنون ۲، درس یکم)

۱۳۳- ۱ ۲ ۳ ۴

وزن خوشه‌هجایی صورت سؤال: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلهن

گزینه ۱: مستفعلن. گزینه ۲: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فع لن.

گزینه ۳: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

نکته:

حتما باید به پایه آوایی پایانی ابیات دقت کنیم.

۱۳۴- ۱ ۲ ۳ ۴

وزن صورت سؤال: مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن
گزینه ۱: فاعلاتن.

گزینه ۲: مستفعل فاعلاتن فع لن

گزینه ۴: مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل.

۱۳۵- ۱ ۲ ۳ ۴

وزن گزینه ۱: فعولن فعولن فعولن فعولن.

دیگر گزینه‌ها: مفاعلهن مفاعلهن مفاعلهن مفاعلهن

نکته:

فعولن از پایه‌های آوایی سه‌هجایی است که گاه با مفاعلهن اشتباه گرفته می‌شود.

۱۳۶- ۱ ۲ ۳ ۴

در گزینه ۲، پسوند «بان» در هر دو مصراع، یک معنی دارد و از آنجا که پاس و مهر با یکدیگر قافیه نمی‌شوند، این قافیه نادرست است.

در گزینه ۴، کِشت و کُشت با یکدیگر قافیه نمی‌شوند ولی حرف الحاقی «ه» قافیه شدن این دو کلمه را بدون عیب کرده است.

نکته:

در گزینه ۱، دعوی و معنی حروف مشترکشان مصوت «ی» است، کتاب این نوع قافیه را جزو قواعد دوگانه نیاورده است ولی کنکور آن را به درستی صحیح شمرده و ما نیز به پیروی از کنکور این نوع از قافیه را درست می‌دانیم.

۱۳۷- ۱ ۲ ۳ ۴

دور، نور، مهجور قافیه‌های درونی بیت سومند.

نکته:

قافیه درونی معمولاً در اوزان دولختی و در نیم‌مصراع‌ها می‌آید. با این حساب، در دیگر گزینه‌ها این ویژگی را نمی‌بینیم.

۱۳۸- ۱ ۲ ۳ ۴

وزن گزینه ۱: مستفعلن مستفعلن مستفعلن .

وزن گزینه ۲: مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن.

وزن گزینه ۳: مستفعل مستفعل مستفعل فع.

«یا ایها الذین آمنوا» در گزینه‌ها ۲ و ۴ نادرست ترجمه شده است.

یجعل: قرار می‌دهد (ردّ گزینه ۲ و ۳ و ۴)

سینات: گناهان (ردّ گزینه ۲)

ضمناً ساختار گزینه ۴ کاملاً نادرست است.

۱۵۲- ۱ ۲ ۳ ۴

إنّما: فقط و حصر آن روی قسمت دوم جمله است. (ردّ گزینه ۲)
ساختارهای موجود در گزینه‌های ۱ و ۳ نیز نادرستند. «غالباً»

قید نیست. (ردّ گزینه ۲ و ۳)

کلّ أمره: هر کار او (ردّ گزینه ۲ و ۳)

۱۵۳- ۱ ۲ ۳ ۴

أعطانی: به من داد. (ردّ گزینه ۱ و ۴)

أرخص: ارزان تر (ردّ گزینه ۴)

مئتين و ثلاثين ألفا: دویست و سی هزار (ردّ گزینه ۳ و ۴)

۱۵۴- ۱ ۲ ۳ ۴

هی أوصت: او سفارش کرد. (ردّ گزینه ۲ و ۳ و ۴)

يُكْتَب: نوشته شود. (ردّ گزینه ۳ و ۴)

ساختار گزینه ۳ نامناسب است.

۱۵۵- ۱ ۲ ۳ ۴

ردّ گزینه‌ها:

۱) هیچ مشکلی قادر نیست ما را شکست دهد (قادر به شکست ما نیست).

۳) یک تخت چوبی در مزرعه داشتم!

۴) هر مکانی پر از شکوفه‌های زیبا شد!

۱۵۶- ۱ ۲ ۳ ۴

آیه می‌گوید که بر آن چه از دستتان می‌رود تأسف نخورید ولی عبارت روبرو می‌گوید در مواجهه با امور ناپسند خوشحال باشید!!

۱۵۷- ۱ ۲ ۳ ۴

با توجه به معنای عبارت، فعل نباید مجهول باشد لذا «يَسْتَحْدِمُ» صحیح است و همچنین «عُمَال» درست است.

۱۵۸- ۱ ۲ ۳ ۴

ردّ گزینه‌ها:

۱) تتالوا: مخاطبین است (جمع) و معادل آینده منفی

۳) ما: اسم شرط نیست (شرط در میانه جمله نمی‌آید!)

۴) تحبون: از باب افعال است و متعدی

۱۵۹- ۱ ۲ ۳ ۴

ردّ گزینه‌ها:

۲) أحد: معرب است و اسم لم یکن

۳) أقرب: از مصدر مجرد است و نكرة

کنایه: آب در چشم کسی آمدن: حسادت کردن.
واژه آرایبی: چشمه در مصراع نخست که همان تکرار است.

۱۴۵- ۱ ۲ ۳ ۴

در این گزینه استعاره نیست. سر دوم در مصراع نخست، مجاز و به معنی اندیشه، با سر نخست جناس همسان دارد.

گزینه ۱، تشبیه فشرده: بنفشه زلف و نرگس چشم و لاله روی ... تناسب میان زلف و چشم و بر، برقرار است.

گزینه ۲، کلمات دو مصراع، یک به یک با همدیگر سجع متوازی دارند پس ترصیع برقرار است. استعاره مکنیه در گریستن گردون و خندیدن هامون آمده است.

گزینه ۳، یاد و باد جناس اختلافی و واج آرایبی «د» دیده می‌شود.

نکته:

ترکیباتی از این دست مانند گلرخ و پری چهره و ... را باید تشبیه دانست.

۱۴۶- ۱ ۲ ۳ ۴

معبر: خواب‌گزار. سبق: پیشی گرفتن.

نکته:

از معنی لغت در کنکور ۹۸ داخل و خارج یک سؤال طرح شده بود. ولی در کنکور ۹۹ از آن خبری نبود.

۱۴۷- ۱ ۲ ۳ ۴

در گزینه‌های ۱ و ۳ و ۴ از معشوق می‌خواهد که به درون خانه عاشق تشریف‌فرما شود ولی در گزینه ۲، از معشوق می‌خواهد که رخ بنماید.

۱۴۸- ۱ ۲ ۳ ۴

صورت سؤال و گزینه‌های دیگر پای‌بندی عاشق به معشوق و چشم‌پوشی از دیگران را مطرح کرده است. گزینه ۳، سختی و شدت از جانب معشوق را نیک می‌انگارد.

۱۴۹- ۱ ۲ ۳ ۴

توصیه سنایی در این بیت ناظر بر همان آیه و ما زمیت اذ رمیت یعنی فاعل اصلی خدا است نه انسان و اعضای بدن او.

۱۵۰- ۱ ۲ ۳ ۴

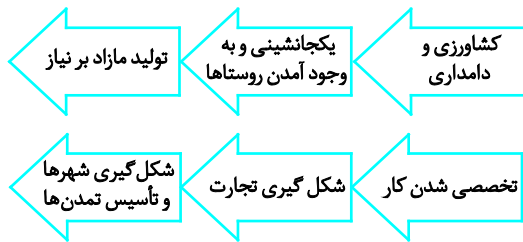
گزینه‌های دیگر از پنهان نبودن خداوند سخن می‌گویند و بر این باورند که با چشم حق بین می‌توان خدا را دید. ولی در گزینه ۴، دید مثبت را می‌ستاید که همه چیز را از جانب معشوق خوب می‌پندارد.

زبان عربی (اختصاصی)

۱۵۱- ۱ ۲ ۳ ۴

رومیان در آغاز گاه شمار دقیقی ندا شتند به همین دلیل در سال ۴۶ ق.م امپراتور روم (ژولیوس سزار) دستور داد گاه شماری رومی بر اساس گاه‌شمار مصری اصلاح شود. (رد گزینه ۲)
 گاه شمار جلالی یکی از گاه‌شمارهای جهان است و گاه شماری هجری خورشیدی که از سال ۱۳۰۴ ش رسمیت یافت، بر اساس آن تنظیم شده است. (رد گزینه ۲ و ۴)

۱۶۷- ۱ ۲ ۳ ۴

۱۶۸- ۱ ۲ ۳ ۴

مهم‌ترین اثر بر جای مانده درباره عقاید آریاییان هند، سروده‌هایی در ستایش آفرینش و خدایان با عنوان وداها است.
 حکومت موریا در دوران فرمانروایی آشوکا به اوج قدرت رسید و پس از آشوکا ضعیف شد و سلسله دیگری به نام گوپتا پدید آمد.

۱۶۹- ۱ ۲ ۳ ۴

در زمان محمدشاه قاجار یک افسر انگلیسی به نام سرنبری راولپنسون موفق به خواندن خط میخی شد و سنگ نوشته داریوش هخامنشی را در بیستون ترجمه کرد.
 بقایای کاخ اردشیر بابکان در منطقه فیروزآباد استان فارس است.

۱۷۰- ۱ ۲ ۳ ۴

بنا به نوشته کریستن بسن نویسنده کتاب «ایران در زمان ساسانیان» گروه بسیاری از بازرگانان شهرها دسته کم خواندن، نوشتن و حساب می‌دانستند.

سه آتشکده: آذر بُرزین مهر در خراسان ← مخصوص کشاورزان
 آذر گُشنسب ← مخصوص شاهان (در آذربایجان)
 آذر فَرَنبغ در فارس ← خاص موبدان بود.

۱۷۱- ۱ ۲ ۳ ۴

از مهم‌ترین و مشهورترین تاریخ‌های عمومی می‌توان به تاریخ طبری اشاره کرد. (اما به عربی)
 در عهد سامانیان تاریخ بلعمی از کهن‌ترین تاریخ‌های عمومی به زبان فارسی شمرده می‌شود جامع‌التواریخ در عهد ایلخانیان توسط رشیدالدین فضل‌الله همدانی، نوشته شده است.
 تاریخ روضةالصفاء فی سیره الانبیاء و الموک و الخلفاء تألیف محمد بن خاوندشاه معروف به میرآخوند از مهم‌ترین و مشهورترین تاریخ‌های عمومی به زبان فارسی است.

۴) العدوّ: جمع آن «أعداء» است و مجرور بحرف جرّ (نه جارّ و مجرور!!)

۱۶۰- ۱ ۲ ۳ ۴

۱) در عده‌های دو رقمی ابتدا باید یکان را آورد ← واحدۀ و عشرین
 ۲) نیاز به عدد اصلی داریم نه ترتیبی ← أربعة
 ۳) چطور از ۳۰ نفر، ۳۳ نفر ردّ شده‌اند؟!
 ۴) ۱۱ نفر

۱۶۱- ۱ ۲ ۳ ۴

۱) استکبر: ۳ حرف زائد
 ۲) أرسلنا: ۱ حرف زائد
 ۳) نزل: ۱ حرف زائد
 ۴) اتّبع: ۲ حرف زائد

۱۶۲- ۱ ۲ ۳ ۴

فاعل‌ها به ترتیب عبارتند از: «هذا - ... - أم - نوبل» دقت: فعل
 گزینه ۲ مجهول است و لذا فاعل ندارد.

۱۶۳- ۱ ۲ ۳ ۴

جای خالی‌ها به ترتیب اسم إنّ - مفعول هستند و لذا هر دو منصوب هستند.

۱۶۴- ۱ ۲ ۳ ۴

گزینه اول جمله سوالی است - گزینه دوم منفی است - گزینه چهارم «من» در وسط جمله آمده است در حالی که شرط در ابتدا می‌آید.
 ترجمه ۳: هر کس در راه علم حرکت نماید هیچگاه پشیمان نمی‌شود.

۱۶۵- ۱ ۲ ۳ ۴

«کانت» اگر بیان یک قاعده و حقیقت کلی کند مضارع ترجمه می‌شود.

۱) زمین هر ساله در فصل بهار، سرسبز می‌شود.
 ۲) انسان شجاع در برابر طاغوت و کافران خاضع و فروتن نیست.
 ۳) در این گزینه فعل ناقصه‌ای نداریم! (صیر با صار اشتباه نشود!!)
 ۴) این امت به خوبی تلاش نکرد و لذا پشیمان شد.

تاریخ

۱۶۶- ۱ ۲ ۳ ۴

قدیمی‌ترین متن تاریخی که تا کنون کشف شده سنگ‌نوشته به خط کهن مصری است که بیش از ۴ هزار سال قدمت دارد. (رد گزینه ۲ و ۳)

۱۷۲- ۱ ۲ ۳ ۴

نکته:

خاندان هاپسبورگ‌ها در اسپانیا به قدرت رسیدند.

۱۷۵- ۱ ۲ ۳ ۴

پس از مسلمان شدن مغول‌ها و اصلاحاتی که توسط ایلخان غازان برای بازسازی ویرانی‌ها انجام شد گسترش شهرنشینی ایجاد شد و شهرهای جدیدی مانند رشیدی و ربع رشیدی، شام (شَنب) و غازان و شهر سلطانیه پایتخت آخرین ایلخانان ساخته شد. (رد گزینه ۱ و ۲ و ۳)

تیمور دنیایی را ویران کرد تا شهر سمرقند را آباد کند. (رد گزینه ۱ و ۲ و ۳)

کتاب حبیب‌السیر تألیف خواندمیر در زمان سلطنت شاه اسماعیل اول، احسن‌التواریخ تألیف حسن بیگ روملو در زمان شاه تهما سب اول و کتاب تاریخ عالم‌آرای عباسی تألیف اسکندر بیگ منشی مربوط به دوره شاه عباس اول است.

جغرافیا

۱۷۶- ۱ ۲ ۳ ۴

دوران	دوره	عهد	میلیون سال قبل
سنزویک	کواترن	عهد حاضر	۵۸/۲
		پلیستوسن	
	ترشیاری	پلیوسن	
		میوسن	
		الیگوسن	
		انوسن	
موزونیک	کرتاسه	۲۵۲ ≈	
	ژوراسیک		
	تریاس		
پالئوزویک	پالئوزویک	پریمین	۵۴۱ ≈
		کربونیفر	
		دوینین	
		سیلورین	
		اردوویسین	
		کامبرین	
	پروتروزویک		۴۶۰۰ ≈
	آرکن	برکامبرین	

محصرة اقتصادی شعب ابی طالب	وفات حضرت خدیده و ابوطالب	مسلمان شدن عده‌ای از مردم یثرب	پیمان عقبه اول	پیمان عقبه دوم هجرت به مدینه
-------------------------------	------------------------------------	---	----------------------	---------------------------------------

۱ ۲ ۳ ۴

۱۷۳- ۱ ۲ ۳ ۴

قرآن صلح حدیبیه را فتح یا پیروزی آشکار (فتح الفتوح) معرفی کرد.

مشرکان در سال‌های سوم و پنجم هجرت غزوه احد و غزوه خندق یا احزاب را تمام نیرو و امکانات مادی و معنوی خود بسیج کرده بودند.

۱۷۴- ۱ ۲ ۳ ۴

مهمترین زمینه‌ها و عوامل مهم ظهور رنسانس عبارت بودند از:

۱- رشد شهرنشینی و تجارت

۲- گسترش روابط فرهنگی با جهان اسلام

۳- پیشینه فرهنگی و تاریخی

نکته:

دستاوردها و تحولات رنسانس (عصر جدید یا دوران تجدد) عبارتند از:

۱- گسترش اندیشه اومانیزم (انسان‌گرایی) (رد گزینه ۱)

۲- تحولات علمی

۳- اکتشافات جغرافیایی و شروع استعمارگری اروپاییان (رد گزینه ۴)

نکته:

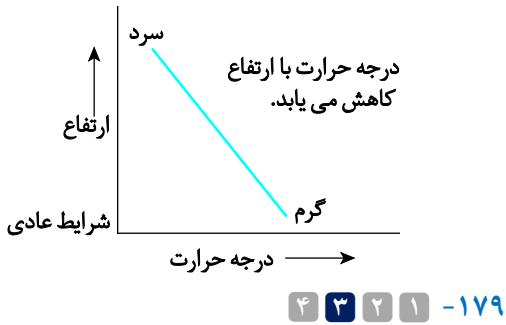
اشراف درجه دوم سلسله مراتبی از ارباب یا فئودال و باجگذار یا واسال بودند.

واسال: به ارباب خود سوگند وفاداری یاد می‌کرد که در جنگ‌ها او را یاری و از او حفاظت کند و به او مالیات دهد. (رد گزینه ۱ و ۲)

سرف‌ها: در نظام فئودالیت، پایین‌ترین مرتبه اجتماعی را داشتند و حتی اجازه نداشتند ملک ارباب خود را ترک کنند، ولی مانند برده‌ها قابل خرید و فروش نبودند. این افراد به تعبیر بهتر کشاورزان وابسته به زمین (فئودال‌ها) بودند.

فلورانس: مرکز داد و ستد کالاهای قیمتی فلزی و چرمی بود و تجارت پارچه را در بخش وسیعی در اروپا در دوران ظهور رنسانس به خود اختصاص داده بود.

پادشاهی فرانک‌ها در زمان شارل بزرگ، مشهور به شارلمانی به اوج قدرت رسید.

۱۷۹- آبشار بهرام‌بیگی از جاذبه‌های گردشگری استان کهگیلویه و بویراحمد است.

روستای جاغرق در استان خراسان رضوی واقع شده است. قدیمی‌ترین قنات ایران در قصبه گناباد - خراسان رضوی واقع شده است.

قدیمی‌ترین و بزرگ‌ترین سد قوسی جهان سد شاه‌عباسی (در طبس - خراسان جنوبی) است.

۱۸۰- ۱ ۲ ۳ ۴

به برجستگی‌های بین شیارهای T شکل در نواحی بیابانی کِلوت گفته می‌شود و اولین اثر طبیعی ایران در فهرست یونسکو کوپر لوت است، و با سؤال چطور به بررسی سیرتکون و تحول پدیده‌ها در علم جغرافیا پرداخته می‌شود و جلگه باهوکلالت در استان سیستان و بلوچستان قرار دارد.

۱۸۱- ۱ ۲ ۳ ۴

شهر بوشهر به صورت خطی در امتداد سواحل خلیج فارس شکل گرفته و شهر سلماس به صورت شطرنجی است. شهر همدان شعاعی شکل (ستاره‌ای) بوده و روستای آق‌اولر (تالش گیلان) به صورت پراکنده و روستای لرنی در استان ایلام به صورت خطی و روستای دیزبادبالا در نیشابور (خراسان رضوی) به صورت پلکانی است.

۱۸۲- ۱ ۲ ۳ ۴

مکیندر جغرافی‌دان انگلیسی در سال ۱۹۰۴ م در مقاله‌ای بر قدرت خشکی یا بزی تاکید کرد و اوراسیا را قلعه (دژ جهان) دانست، و بخش مرکزی این منطقه را محور یا قلب خشکی جهان (هارتلند) نامید.

آلفرد ماهان یک دریاسالار بود که نظریه قدرت دریایی را مطرح کرد و برای تبدیل شدن به یک قدرت دریایی شش شرط را پیشنهاد کرده است.

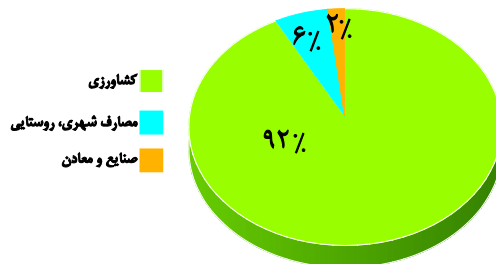
طی دوران زمین‌شناسی ناهمواری‌هایی به وجود آمده است، ناهمواری‌های ایران بیشتر طی دوران اول تا سوم زمین‌شناسی پدید آمده‌اند. کوه‌های البرز از تنگه منجیل شروع شده و در امتداد غربی - شرقی تا کوه‌های شاه‌کوه در نزدیکی شاهرود و گردنه خوش‌بیلاق ادامه دارد.

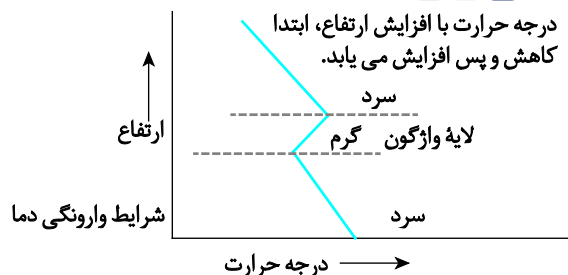
منطقه کوهستانی مرکزی سه نقطه، کوه جغتای در خراسان رضوی، گردنه آوج در استان قزوین و قلّه کوه بزمان یا خضرزنده در سیستان و بلوچستان را به شکل مثلث به خوبی نمایش می‌دهد.

۱۷۷- ۱ ۲ ۳ ۴

کوهستان‌های تالش با جهت شمالی - جنوبی منطقه آذربایجان را از کنار دریاچه خزر جدا کرده است. با افزایش هر ۱۰۰۰ متر ارتفاع در لایه تروپوسفر جو زمین دمای هوا به‌طور میانگین حدود ۶ درجه سلسیوس کاهش می‌یابد.

۱۷۸- ۱ ۲ ۳ ۴

و بشریت الگویی ایرانی - اسلامی از رشد و شکوفایی را به ارمغان می‌آورد.

«توضیح این که تأکید بر ظرفیت‌های مولد مردمی و ... برای مردم ایران به ارمغان آورده می‌شود بر این اساس مورد «الف» صحیح و مورد «ب» غلط می‌باشد.»

مردم و دولت ایران می‌کوشند بر اساس عدالت (نه بر اساس ظرفیت‌های مولد مردمی) ... و درون‌زایی در مقابل برون‌گرایی هویت اقتصادی نوینی را در این سرزمین پایه‌ریزی کنند. (دلیل غلط بودن مورد ج)

۱۸۸- ۱ ۲ ۳ ۴

حیات معنوی اسلام، افق‌های جدیدی را به روی اندیشمندان جهان غرب نیز گسترده است و نظریه‌پردازان غربی را که طی قرن بیستم، سکولاریسم و دنیوی شدن را سرنوشت مشترک و حتمی بشر می‌دانستند به تأمل و بازبینی نظریات پیشین خود فراخوانده است.

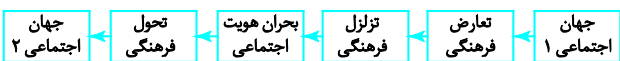
۱۸۹- ۱ ۲ ۳ ۴

اگر عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی مانع از آشنایی اعضای آن با حقیقت انسان و جهان شود آن جهان دچار از خودبیگانگی حقیقی (فطری) می‌شود.

قرآن کریم فراموش کردن خداوند را سبب فراموشی انسان از خود می‌داند.

«ولا تكونوا کالذین نسوا الله فانساهم انفسهم»: همچون کسانی نباشید که خداوند را فراموش کردند، سپس خداوند نیز آنها را از یاد خودشان برد.

۱۹۰- ۱ ۲ ۳ ۴

۱۹۱- ۱ ۲ ۳ ۴

الف) تحرک افقی

ب) تحرک نزولی درون نسلی

ج) تحرک صعودی درون نسلی

د) تحرک افقی

۱۹۲- ۱ ۲ ۳ ۴

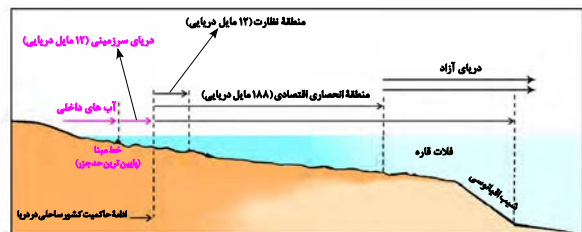
ارزش‌ها از جنس هدف و مقصود هستند و هنجارها از جنس روش و وسیله رسیدن به ارزش‌ها هستند. زوال عقلانیت ذاتی (از دست رفتن دانش اهداف و ارزش‌ها) و یا زوال معنا از نظر ماکس وبر در بیان ویژگی‌های جهان متجدد می‌باشد.

۱۸۳- ۱ ۲ ۳ ۴

کشور ایران حدود ۸۷۵۵ کیلومتر مرز مشترک با کشورهای همسایه دارد و نواحی مرزی بیش از ۲۰ پایانه مرزی مسافری و حدود ۵۰ پایانه مرزی مبادله کالا با همسایگان دارد و مرز بین کانادا و آلاسکا جزء مرزهای قبل از سکونت (پیشتاز) است.

۱۸۴- ۱ ۲ ۳ ۴

۱۸۵- ۱ ۲ ۳ ۴

دره‌های V شکل معمولاً بر اثر جریان آب رودها و فرسایش آبی شکل می‌گیرند، مثل: دره کولکا (پرو)
دره‌های U شکل معمولاً بر اثر فرسایش یخچالی طی هزاران سال پدید آمدند. مثل: دره ایلینویز

علوم اجتماعی

۱۸۶- ۱ ۲ ۳ ۴

ایران ما در دو برهه زمانی سیاست‌های کاهش جمعیت را اجرا کرد. یک‌بار پیش از انقلاب اسلامی که از سال ۱۳۴۵ تا زمان پیروزی انقلاب اسلامی به طول انجامید و طی آن میزان رشد سالانه جمعیت از حدود ۳/۱ به ۲/۷ درصد کاهش یافت. دیگر بار، بنا به ضرورت از سال ۱۳۶۸ تا ۱۳۹۰ سیاست کاهش جمعیت اتخاذ و اجرا شد که در نتیجه آن میزان رشد سالانه جمعیت از ۳/۹ به ۱/۳ درصد کاهش یافت.

۱۸۷- ۱ ۲ ۳ ۴

اقتصاد مقاومتی، الگویی از اقتصاد پیشرفته، مستقل مستحکم است که با باور به تعالیم حیات بخش اسلام و اتکا به ظرفیت‌های مولد مردمی و دولتی، روحیه جهادی، خلاقیت، نوآوری، امید، همبستگی، و با حضور فعال و مؤثر در تعاملات جهانی، باری مردم ایران، امنیت، رفاه و پیشرفت توأم با عدالت، و برای جهان اسلام

۱۹۳- ۱ ۲ ۳ ۴

ویژگی	فعالیت اجتماعی - سیاسی
اصلاح رفتار حاکمان یا ساختار حکومت	فعالیت رقابت‌آمیز اصلاحی
تغییر ساختار سیاسی	انقلاب اجتماعی
همکاری با حاکم نامشروع در حد واجبات نظامیه	مقاومت منفی

۱۹۴- ۱ ۲ ۳ ۴

انقلاب اسلامی با بازگشت به اسلام و اتکا به فقه سیاسی و اجتماعی شیعه، مسئله اسرائیل مسئله جهان اسلام مطرح می‌کرد.

انقلاب اسلامی ایران از طریق بیداری اسلامی الگویی جدیدی در برابر امت اسلامی قرار داده است.

۱۹۵- ۱ ۲ ۳ ۴

الف) وقوع انقلاب‌های گسترده مردم در کشورهای عربی از سال ۱۳۸۹ ه.ش تا کنون به سقوط قدرت‌های سیاسی در چهار کشور عربی (نه ۵ کشور) منجر شده است. (ردّ گزینه ۱ و ۴)

ب) وقوع انقلاب‌های گسترده کشورهای عربی سه دهه بعد از انقلاب اسلامی ایران (نه چهار دهه) نظیر همان وقایعی است که چهار دهه پس از انقلاب فرانسه در کشورهای اروپایی رخ داد. (ردّ گزینه ۳)

د) دولت مصر به رهبری جمال عبدالناصر، مظهر ناسیونالیسم عربی بود. (ردّ گزینه ۱ و ۴)

۱۹۶- ۱ ۲ ۳ ۴

فعالیت اجتماعی - سیاسی	ویژگی	نمونه تاریخی
مقاومت منفی	همکاری با حاکم نامشروع در حد واجبات نظامیه	تدوین رساله‌های جهادیه
فعالیت رقابت‌آمیز اصلاحی	اصلاح رفتار حاکمان یا ساختار حکومت	جنبش تنباکو
انقلاب اجتماعی	تغییر ساختار سیاسی	جنبش عدالت‌خانه، انقلاب مشروطه

۱۹۷- ۱ ۲ ۳ ۴

نخستین بحران اقتصادی در سال ۱۸۲۰ م در انگلستان به وجود آمد اما مهم‌ترین آن‌ها در فاصله بین دو جنگ جهانی، یعنی سال‌های ۱۹۲۹ تا ۱۹۳۳ م اتفاق افتاد.

بحران اقتصادی سال‌های اخیر در اروپا و آمریکا از سال ۲۰۰۸ م شروع شده است و با به وجود تلاش‌هایی که برای مهار آن می‌شود، همچنان ادامه دارد.

بحران اقتصادی و چالش فقر و غنا هر دو، هویت اقتصادی دارند ولی از جهاتی با یکدیگر متفاوت‌اند. چالش فقر و غنا، چالشی همیشگی است ولی بحران اقتصادی اغلب دوره‌ای و مقطعی است.

۱۹۸- ۱ ۲ ۳ ۴

(نظریه جنگ تمدن‌ها) که ساموئل هانتینگتون آن را مطرح کرد نظر به‌ای بود که عملیات نظامی قدرت‌های غربی در مقابله مقاومت‌های کشورهای غیرغربی را توجیه می‌کرد و ایشان از آخرین مرحله درگیری‌ها در جهان معاصر با عنوان (جنگ تمدن‌ها) یاد می‌کند. در این میان، فرهنگ اسلامی را بزرگ‌ترین تهدید برای غرب معرفی می‌کند.

تقابل شمال و جنوب تقابلی جهانی است و در صورتی که فعال شود، بسیاری از چالش‌های درونی کشورهای غربی دیگر بار فعال خواهد شد.

۱۹۹- ۱ ۲ ۳ ۴

لیبرالیسم اولیه که بیشتر رویکردی فردی و اقتصادی داشت. (ردّ گزینه ۱ و ۳)

به حمایت و دستگیری از فقرا اعتقادی نداشت؛ از نظر مالتوس جمعیت شناس انگلیسی کسانی که در فقر متولد می‌شوند، حق حیات ندارند.

ریکاردو اقتصاددان، مخالف دخالت دولت در اقتصاد، حتی افزایش دستمزد و رفاه کارگران بود.

۲۰۰- ۱ ۲ ۳ ۴

فرهنگ جهانی باید روحیه «تعهد و مسئولیت» را در انسان ایجاد کند، تا زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان شمول را فراهم آورد.

در دوران اوج استعمار کهن (در قرن ۱۹ م) تصرفات اروپائیان از ۳۵ درصد کره زمین به ۶۷ درصد رسید.

اومانیسیم مهم‌ترین ویژگی انسان شناختی فرهنگ معاصر غرب است و به معنای اصالت انسان دنیوی و این جهانی است.

اومانیسیم از نتایج سکولاریسم است.

هنر قرون وسطی، بر بعد معنوی و آسمانی انسان تأکید دارد، اما هنر مدرن، بر بعد جسمانی و زیبایی‌های بدنی تمرکز دارد.

فلسفه و منطق

۲۰۱- ۱ ۲ ۳ ۴

بر اساس اهداف متفاوتی که در زندگی داریم از انواع مختلف استدلال استفاده می‌کنیم، سه مورد از این اهداف عبارتند از:

۱- دستیابی به حقیقت که در علوم فلسفه، ریاضیات و معارف دینی در پی فهم حقایق هستیم، به استدلال‌هایی که در این علوم به کار می‌روند برهان می‌گویند.

۲- اقناع دیگران: گاهی در زندگی در پی قانع کردن دیگران هستیم مثل سخنرانی‌ها که در چنین استدلال‌هایی از فن خطابه استفاده می‌کنیم.

۳- غلبه بر دیگران: که هدف شکست دادن طرف مقابل در مباحثات است مثل مناظره‌های تلویزیونی که فن چنین استدلال‌هایی جدل است.

۲۰۲- ۱ ۲ ۳ ۴

مثال الف: بیانگر مغالطه مسموم کردن چاه است، که شخص درون استدلال معتبر ویژگی‌های ناشایست به یک فرد یا یک گروه و حتی یک نظریه نسبت می‌دهد.

مثال ب: بیانگر مغالطه بزرگ‌نمایی است، که با بزرگ‌نمایی تدریس استاد فیزیک بدون ذکر دلیل سعی در تأیید نظرات دیگران شده است.

مثال ج: بیانگر مغالطه بار ارزشی کلمات است، که به کار بردن اشتباهی یا عمدی کلماتی است که دارای بار ارزشی متفاوت هستند.

۲۰۳- ۱ ۲ ۳ ۴

مثال الف: بیانگر قیاس انفصالی مانع‌الرفع است، چون در این قیاس قضیه منفصل مانع‌الرفع شده و چهار قیاس استثنایی می‌توان با این قضیه تشکیل داد که دو قیاس آن معتبر است.

مثال ب: این مثال قیاس انفصالی حقیقی مطرح شده که دو حالت بیشتر ندارد، و یکی از دو حالت معتبر است.

مثال ج: در این قیاس قضیه استثنایی اتصالی مطرح شده که مقدم و تالی مشخص است.

اگر دوستان ماشین داشته باشد

حرف شرط مقدم (شرط)

نیازی به اتومبیل کرایه‌ای برای رفتن به مهمانی نیست.

تالی یا جزای شرط

۲۰۴- ۱ ۲ ۳ ۴

در قیاس استثنایی اتصالی چهار حالت قابل فرض است، که تنها دو حالت آن معتبر است.

۱- وضع مقدم: که نتیجه موجه است و شرط مقدمات را تأیید می‌کند.

۲- رفع تالی: که معتبر است و شرط مقدمات را تأیید نمی‌کند. و دو حالت نامعتبر رفع مقدم و در ادامه وضع تالی است. در مثال فوق ورزشکار تمرین نکرده است. (موفق نشده است) که بیانگر قاعده رفع تالی (معتبر) است.

۲۰۵- ۱ ۲ ۳ ۴

مثال چراغ خانه دوستم روشن است پس او خانه است، بیانگر دلالت مطابقه است چون بر کل وجود دال (دوست) حکم می‌کند. کیف مدارکم گم شده نیز چون دلالت لفظ بر کل معناست دلالت مطابقی می‌باشد، و مثال تلویزیون منزل ما خراب شد، چون بخشی از تلویزیون خراب شده است بیانگر دلالت تضمن است و حسن چون مردودی امتحاناتش را به خانه خرابی تشبیه کرده خارج از موضوع و دلالت التزامی است.

۲۰۶- ۱ ۲ ۳ ۴

مولود کعبه مفهوم کلی است ولی مولود کعبه (ع) معرف حضرت علی (ع) بوده و جزئی است. حسن (ع) چون مفاهیم متعدد دارد مفهوم کلی است (امام حسن مجتبی (ع) یا امام حسن عسکری (ع) یا امامزادگان متعدد با این نام مطرح شده‌اند). حواریون چون یک گروه خاص را (یاران مشخص حضرت عیسی (ع) معرفی می‌کند) تصور جزئی به حساب می‌آید. شیعه اسماعیلی هفت امامی است و شیعه اثنی عشری دوازده امامی است، ولی نباید چنین برداشت شود که شیعه اسماعیلی زیرمجموعه اثنی عشری است این برداشت صحیح است که هیچ شیعه اسماعیلی، شیعه اثنی عشری نیست و هیچ شیعه اثنی عشری شیعه اسماعیلی نیست، پس نسبت تباین برقرار است.

۲۰۷- ۱ ۲ ۳ ۴

استدلال‌ها به دو دسته زیر تقسیم می‌شوند:

۱- استدلال قیاسی که در آن مقدمات ضرورتاً نتیجه در پی دارند.

۲- استدلال استقرایی که در آن مقدمات از نتیجه حمایت نسبی می‌کند.

تمثیل: یکی از روش‌ها در توضیح و فهم مطالب است و بیشترین کاربرد در آموزش را دارد.

برای مقابله با مغالطه تمثیل ناروا، می‌توان از دو روش استفاده کرد:

۱- توجه به وجوه اختلاف (مثلاً کتاب غذا نیست که قدیمی شود، فاسد گردد).

۲- یافتن استدلال تمثیلی مخالف (کتاب مانند اشیاء قدیمی است هر چقدر می‌گذرد با ارزش‌تر می‌شود).

۲۰۸- ۱ ۲ ۳ ۴
مثال الف وج $\rightarrow$ قضیه نیست. زیرا استفهامی (پرسشی) است.
مثال ب $\rightarrow$ قضیه نیست. زیرا انشایی (امری) است.
مثال د $\rightarrow$ خبری می‌دهد. (مرکب تام خبری است.) $\rightarrow$ ایران مرز
پر از گوهر است؛ قضیه محسوب می‌شود.
برای روشن شدن تصورات مجهول $\rightarrow$ تعریف؛ برای روشن شدن
تصدیقات مجهول $\rightarrow$ استدلال به کار می‌رود.

۲۱۳- ۱ ۲ ۳ ۴

برخی از فواید تفکر فلسفی عبارتند از: ۱- دوری از مغالطه‌ها،
۲- استقلال در اندیشه، ۳- رهایی از عادت‌های غیرمنطقی
که در توضیح استقلال در اندیشه آمده است فیلسوف واقعی هیچ
سخنی را بدون دلیل نمی‌پذیرد و عقیده‌اش را بر پایه خیالات،
تبلیغات و تعصب بنا نمی‌کند. (رد گزینه ۱ و ۴)

مورخان فلسفه «تالس» را نخستین اندیشمند یونانی می‌دانند که
اندیشه فلسفی مشخصی داشته باشد. (رد گزینه ۱ و ۳)
سقراط روش بحث ثابتی داشت، مفهومی از مفاهیم را که در
زندگی ما اهمیت حیاتی دارد برمی‌گزید و در باره‌اش پرسش
می‌کرد. (رد گزینه ۱ و ۳)

معرفت‌شناسی بخشی از فلسفه است که به پدیده شناخت
می‌پردازد. (رد گزینه ۱ و ۴)

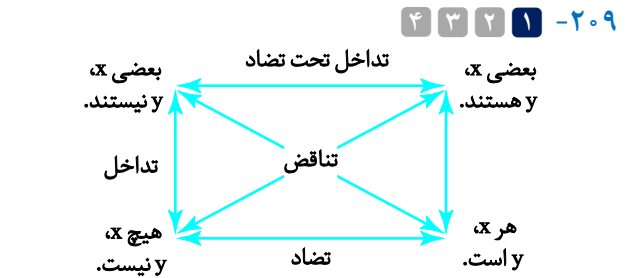
۲۱۴- ۱ ۲ ۳ ۴

در میان تجربه‌گرایان دیدگاه‌های جدیدی بروز کرد که یکی از
مهمترین آن‌ها پوزیتیویسم یا اثبات‌گرایی بود. (رد گزینه ۲ و ۴)
پس از دکارت فیلسوفان دیگری پیدا شدند که نظر او را تأیید
کردند، این گروه فیلسوفان به عقل‌گرایان (راسیونالیسم) معروف
شدند. (رد گزینه ۱ و ۲)

جریان دیگر، پراگماتیسم یا اصالت عمل (مصلحت عملی) است
که معتقد بودند گر چه تنها ابزار شناخت اشیاء، حس و تجربه
است اما از طریق تجربه نمی‌توان به واقعیت اشیاء رسید. (رد
گزینه ۲ و ۴)

۲۱۵- ۱ ۲ ۳ ۴

افلاطون در دیدگاه معیار فعل اخلاقی می‌گوید: اگر عقل که از
فضیلت حکمت برخوردار است حاکم باشد، قوه شهوت
(خویشترداری) پیش می‌گیرد و نتیجه چنین سامانی برقراری
«عدالت» میان قوای عقل، شهوت و غضب «سه قوه اصلی فعال
در وجود انسان» و در سراسر شخصیت انسان است. پس انسانی
که آراسته به چهار فضیلت «حکمت»، «شجاعت»،
«خویشترداری» و «عدالت» است، نیک‌بخت و سعادتمند است.
ارسطو شاگرد افلاطون درباره معیار اخلاقی نظری نزدیک به
استاد خود دارد که در نمودار زیر آمده است.

۲۱۰- ۱ ۲ ۳ ۴

در روش استنتاج بهترین تبیین دقیقاً همانند یک کارگاه عمل
می‌کنیم، اما چون این امر نوعی استقراء است بنابراین نتیجه آن
قطعی نیست. (رد گزینه ۲ و ۳)

حد وسط تنها نقش ارتباطی میان دو مقدمه دارد، اما در نتیجه
استدلال حذف می‌شود و موضوع نتیجه از مقدمه اول و محمول
نتیجه از مقدمه دوم به دست می‌آید. (رد گزینه ۱ و ۲)

۲۱۱- ۱ ۲ ۳ ۴

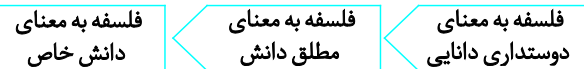
لفظ فلسفه ریشه یونانی دارد این لفظ عربی شده کلمه
فیلسوفیاست. (رد گزینه ۱ و ۴)

نکته:

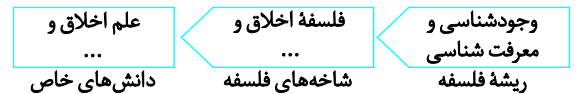
فیلسوفیاز دو کلمه فیلو به معنای دوستداری و سوفیا به
معنای دانایی است.

کلمه سفسطه هم در لفظ عربی از لفظ سوفیست گرفته شده و
معنای مغالطه کاری پیدا کرد. (رد گزینه ۱ و ۳)

با گذشت زمان و پیشرفت دانش‌ها به تدریج مفهوم و کلمه
سفسطه به صورت نمایش داده شده در نمودار زیر ارتقاء پیدا
کرد. (سه مرحله) (رد گزینه ۳ و ۴)

۲۱۲- ۱ ۲ ۳ ۴

برخی شاخه‌های فلسفه را «فلسفه‌های مضاف» می‌نامند؛ زیرا
کلمه فلسفه به کلمه‌ای که نام آن دانش یا موضوع خاص است،

ب) چون دوستم در خارج تحصیل می‌کند من هم می‌خواهم در خارج تحصیل کنم، تصمیم‌گیری است که بر اساس تقلید و معمولاً کورکورانه صورت می‌گیرد که به این سبک، تصمیم‌گیری وابسته می‌گویند.

ج) حسن به دلیل چشم و هم‌چشمی با باجناقش تلویزیون گران قیمت خریده که این تصمیم‌گیری او نیز به نوعی تقلید کورکورانه بوده و تصمیم‌گیری وابسته به حساب می‌آید.

د) مرتضی که تصمیم گرفته دستاوردهای علمی دانشگاهی خود را کتاب کند ولی هر بار انجام این کار را به زمان دیگری می‌اندازد این امر نشان‌دهنده دودلی او و تصمیم‌گیری اجتنابی می‌باشد.

۲۱۹- ۱ ۲ ۳ ۴

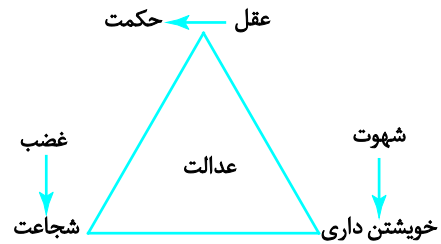
مراحل	اقدام مورد نیاز	مثال توضیحی
۱	شناسایی و تعریف تصمیم مورد نظر	انتخاب رشته تحصیلی
۲	شناسایی تعداد انتخاب‌ها یا اولویت‌های آن تصمیم	انتخاب رشته تحصیلی دوره دوم متوسطه از بین چهار انتخاب
۳	بیان ویژگی‌های هر انتخاب یا اولویت	بررسی دروس هر رشته و ...
۴	ارزیابی پیامدهای هر انتخاب یا اولویت	امنیت شغلی و علایق تحصیل
۵	اجرای بهترین اولویت	انتخاب رشته علوم انسانی
۶	تعهد و پایبندی به اجرای اولویت مورد نظر	مطالعه دقیق هدفمند و کارآمد دروس این رشته
۷	بررسی پیامدها و نتایج اجرای اولویت مورد نظر	پیشرفت تحصیلی مطلوب و ابراز رضایت تحصیلی

۲۲۰- ۱ ۲ ۳ ۴

وقتی مسئولین مدرسه جلسه می‌گذارند برای حل مشکلات آموزشی ناشی از مواجهه با ویروس کرونا به روش بارش مغزی در حل مسئله متوسل شده‌اند.

وقتی مادر از روی عکس لباسی آن را خیاطی می‌کند از روش مهندسی معکوس یا شروع از آخر استفاده کرده است.

وقتی شاگردی تلاش می‌کند در آزمون‌های آزمایشی آلاء رفته‌رفته سطح آموزشی خود را بالاتر ببرد از روش کاهش تفاوت وضعیت موجود با وضعیت مطلوب استفاده کرده است.

قوا	حالت افراط	حالت تفریط	حد وسط و اعتدال
عقل	جُرْبُزَه ۲	سفاهت	حکمت
قوة غضب	نَهْوَر ۳	ترس	شجاعت
قوة شهوت	شَرَه	خمودی	خویشتن‌داری

روان‌شناسی

۲۱۶- ۱ ۲ ۳ ۴

«لیلا» با توجه به تلاشی که برای موفق شدن در آزمون‌های آزمایشی انجام داده و به این نتیجه رسیده که او نمی‌تواند در این آزمون‌ها موفق باشد دچار نوعی درماندگی آموخته شده، شده است.

«مریم» چون به خوبی به مدیریت زمان و برنامه‌ریزی تحصیل خود پرداخته برایش ادراک کنترل تحقق یافته و به دلیل این که اطمینان دارد در آزمون پیش‌رو نیز پیشرفت خواهد داشت به ادراک کارایی رسیده است.

«ستاره» چون می‌داند درس بخواند نتیجه می‌گیرد ولی با توجه به چنین شناختی باز درس نمی‌خواند دچار ناهماهنگی شناختی شده است.

۲۱۷- ۱ ۲ ۳ ۴

الف) روان‌شناسی سلامت، شاخه‌ای است که به دنبال درمان بیماری‌های جسمی است نه روانی. (رد گزینه ۱ و ۲)
ب) گزینه مورد نظر کاملاً صحیح است.

د) در فشار روانی منفی فرد به دلیل نوع ارزیابی‌اش از مشکل احساس ناخوشایند را تجربه می‌کند و در نتیجه قادر به دستیابی هدف نیست. (در مقابله ناکارآمد به دلیل منفعل بودن فرد دست از فعالیت برمی‌دارد.)

۲۱۸- ۱ ۲ ۳ ۴

الف) وقتی ناگهان با سارقی برخورد کرده و با چوب بر سر او می‌کوبیم؛ این سبک تصمیم‌گیری ناگهانی، با عجله و بدون محاسبه تصمیم‌گیری تکانشی است. (رد گزینه ۳ و ۴)

اولین علامت رشد اجتماعی در ۲ - ۳ ماهگی لبخند اجتماعی است.

طبق حدیث پیامبر (ص) کودک ۷ سال اول (پیش‌دبستانی) آقا و سرور است، ۷ سال دوم (دبستان) فرمانبردار است؛ که این در این دوران باید به تأدیب او پرداخت و در ۷ سال سوم (سن نوجوانی) و زیر و مشاور است.

۲۲۷- ۱ ۲ ۳ ۴

همه علوم با «نظریه‌ها» سروکار دارند و نظریه‌های علوم تجربی بر اساس سودمندی و کاربردپذیری ارزیابی می‌شوند.

۲۲۸- ۱ ۲ ۳ ۴

کودک در ۵ ماهگی می‌تواند «طبق نمودار رشد جسمانی ارائه شده» با کمک دیگران بنشیند و در ۱۵ ماهگی به طور مستقل توانایی راه رفتن پیدا کند.

۲۲۹- ۱ ۲ ۳ ۴

الف) دوقلوهای همسان هر دو باید هم‌جنس باشند، «یا هر دو دختر یا هر دو پسر هستند».

ب) وزن کودک بعد از ۶ ماه دو برابر و بعد از یک سال سه برابر می‌شود. بر این اساس کودکی که ۳ کیلوگرم وزن داشته بعد از یک سال وزن طبیعی او ۹ کیلوگرم است.

ج) ابتدایی‌ترین و شاخص‌ترین جنبه رشد، رشد جسمانی - حرکتی است. (نه هیجانی)

۲۳۰- ۱ ۲ ۳ ۴

بزرگ‌ترین دستگاه حسی «انسان» پوست است که گیرنده‌های آن «لامسه» در حدود ۲ مترمربع در سطح بدن گسترده شده‌اند. (توضیح این‌که بیشترین اطلاعات حسی از طریق بینایی دریافت می‌شود.)

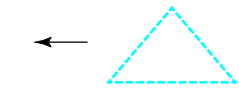
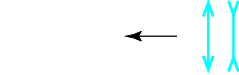
طبق جدول ارائه شده (مقدار تقریبی آستانه مطلق در حواس مختلف)، در حس بینایی شعله یک شمع در فاصله حدود ۵۰ کیلومتری در یک شب تاریک و صاف قابل رؤیت است.

وقتی مکانیکی از روی قطعه سالم قطعه معیوبی را تعمیر می‌کند از روش مهندسی معکوس یا شروع از آخر بهره برده است.

۲۲۱- ۱ ۲ ۳ ۴

پیش‌خوانی	مطالب هر فصل را پیش‌خوانی کنید تا برداشت کلی داشته باشید.
۳ خواندن	مطالب را به دقت بخوانید تا بتوانید به پرسش‌ها پاسخ دهید.
۵ آزمون	به صورت منظم یادآوری اطلاعات را آزمایش کنید.

۲۲۲- ۱ ۲ ۳ ۴

الف)		اشاره به اصل استمرار در اصول مکتب گشتالت دارد.
ب)		اشاره به اصل تکمیل (تقارب) در اصول گشتالت دارد.
ج)		اشاره به خطای ادراکی مولر-لایر دارد.

۲۲۳- ۱ ۲ ۳ ۴

فرد A ← ۴ مورد اصابت یا تصمیم درست، صفر مورد از دست دادن محرک، ۵ مورد هشدار کاذب و ۱ مورد رد درست داشته است.

فرد B ← ۳ مورد اصابت و تصمیم درست، ۶ مورد از دست دادن محرک، ۲ مورد هشدار کاذب و ۴ مورد رد درست داشته است. با توجه به توضیحات فوق تنها گزینه‌ای که به درستی ارقام مربوطه را مطرح کرده است گزینه (۳) می‌باشد.

۲۲۴- ۱ ۲ ۳ ۴

به هر نوع فعالیت مورد مشاهده جاندار رفتار می‌گویند و مراد از تفسیر محرک‌های انتخابی ادراک است. به مجموعه عوامل فرازیستی که باعث به حرکت در آوردن انسان می‌شوند نگرش می‌گویند.

۲۲۵- ۱ ۲ ۳ ۴

وقتی ما با مطالعه کتاب، آیات، اشعار، جداول به شناخت می‌رسیم منبع کسب شناخت ما استناد به نظر صاحب‌نظران می‌باشد.

شیوه خردگرایانه با کمک فلسفه و روش‌های فراگیر و کل‌نگر به دنبال پی بردن به حقیقت می‌باشد.

۲۲۶- ۱ ۲ ۳ ۴